

MĚSÍČNÍK NÁRODNÍHO DIVADLA V BRNĚ | ROČNÍK VIII. | ÚNOR 2007 | CENA 10 Kč

ap|aus

NÁRODNÍ DIVADLO
V BRNĚ

Jeden den se Zuzanou Ščerbovou
NDB má pět nominací na Cenu Thálie

PARTNEŘI NDB

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

COLOSSEUM

brněnská revue o společnosti, kultuře a obchodu

Das Wochenjournal aus der Mitte Europas

Na úvod

Člověčina

Čekám, čekám člověčinu, je napsáno na obrubníku jednoho brněnského chodníku. Parafraze na známé čertovské a pohádkové čichám, čichám člověčinu, či čichám, čichám člověčinu, koho to tu, matko, máš, z pohádky Tři zlaté vlasy děda Vševěda.

Jenomže zatímco ony pohádkové původní věty čichací vzbuzovaly v hrdínech z pohádek a také ve čtenářích hrůzu, ono čekání na člověčinu vzbuzuje spíš naději.

Na refýži ve městě Brně někdo stál a bylo mu smutno, anebo zažil něco nepěkného od svých kamarádů, kolegů, sousedů, kolemjdoucích a možná i těch nejbližších. Možná měl takzvaný pech, určitý časový úsek, kdy se mu nedařilo. Práce (škola) šla z kopce, milá jej opustila, rodiče k němu byli negativní, v obchodech byli nepřijemní, lidé kolem jen nadávali, v prostředcích městské hromadné dopravy byli zlí cestující, připomínající lítou mnohohlavou saň...

A nemuseli ti lidé okolo být takoví jen na něho, možná vnímal každou drobnost, každou nespravedlnost, která se udála komukoliv v jeho okolí i cizím lidem. Zřejmě jí bylo hodně. A on tak stál, sám na refýži, a bylo mu úzko ze zbytečné lidské zášti a nevráživosti. Vytáhl spray a na obrubník chodníku napsal svou velkou naději – čekám, čekám člověčinu. Možná jej v tu chvíli ani nenapadlo, že není sám.

ŠM

Obsah

- 3. Zprávičky
- 4. NDB má pět nominací na Cenu Thálie
- 8. Jeden den se Zuzanou Ščerbovou
- 10. Rozhovor se Zuzanou Ščerbovou
- 13. Mahenova činohra připravuje detektivní hru Osm žen
- 14. Krvavá svatba, Změny v Mahenově činohře
- 16. Cikánský baron v Janáčkově opeře
- 18. Od brnění k vojákovi – vznik jednoho kostýmu ve zkratce
- 20. Taneční most/Tanzbrücke v březnu
- 21. Zemřela emeritní primabalerína NDB Věra Vágnerová
- 22. Výročí
- 24. Únorový program NDB
- 28. Břežnový program NDB
- 32. Osobnost – Břetislav Bakala

NÁRODNÍ DIVADLO
V BRNĚ

aplaus – měsíčník Národního divadla v Brně, Dvořákova 11, 657 70 Brno

ředitel Mgr. Zdeněk Prokeš

tel.: 542 158 111, e-mail: aplaus@ndbrno.cz

redakce: Šárka Motalová

korektura: Eva Strnadová

sazba: grafické sdružení Jonatán, Dvořákova 13, Brno, www.jonatan.us

tisk: ofsetová tiskárna Meral, Kovářská 4, Brno

náklad: 3 500 ks

ročník VIII, č. 2

MK ČR E11077

Titulní strana:

Foto Zuzany Ščerbové Jana Hallová

SIMPLY CLEVER

Nová **Škoda Octavia Combi**

NEJLEPŠÍ ROZHODNUTÍ JSOU TA, KTERÁ VÁS BAVÍ

Nerozhodujte se příliš dlouho a přijďte si užít zkušební jízdu
v novém voze Škoda Octavia Combi. Těšíme se na Vás!

Váš prodejce vozů Škoda:

AZ SERVIS, s.r.o.
Kulkova 946/30
614 00 Brno-město
Tel.: 541 575 802
Fax: 545 211 210
azservis@az-servis.cz
www.az-servis.cz

Zprávičky

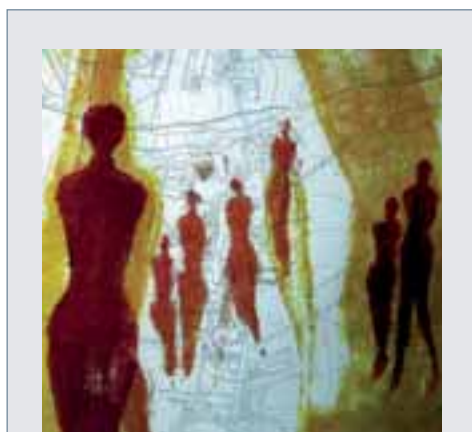

Jarní prázdniny v divadle a se zvířátky

Papoušek aru araraun, psoun prériový, užovka červená s kamarádkou užovkou domácí zvanou Žížalka navštíví o jarních prázdninách Janáčkovo a Mahenovo divadlo. Malým a mladým divákům budou dělat ve foyeru společnost se svými „kolegy“ také morčata, králíci, fretky, a dokonce i nosál bělohuby z řádu šelmy a z čeledi medvídkovitých. Zvířátka mají i svá jména. Například užovce červené říkají v brněnské zoo, odkud přijede, Bědo, papoušek je Eda a říká ahoj a zdar a haló. A na nosála volají Pěto. Do Janáčkova divadla s nimi přijedou pracovníci brněnské zoo v pondělí 12. 2., kdy tak zpestří představení Sněhurka a sedm trpaslíků, a v pátek 16. 2., kdy dorazí do Mahenova divadla a obohatí tak inscenaci Dalskabáty, hříšná ves aneb Zapomenutý čert. Obě představení začínají v 18 hodin. Pracovníci zoo v čele se Světlou Vítkovou během přestávky ve foyeru zodpoví případné otázky a některá zvířátka nechají dětem pohlídat. -ota- ■

Svátek svatého Valentýna

Mnoho povyku pro nic, skvělou komedii Williama Shakespeara o lásce, vám nabízí Mahenova činohra NDB v den všech zamilovaných, na svatého Valentýna – tedy 14. 2. A protože někdo tento svátek raději oslavuje v soukromí, ale pozvat svého vyvoleného nebo vyvolenou by chtěl i do divadla, rozšířila činohra svou nabídku ještě o jeden den. Veselé paničky windsorské, které jsou neméně vtípné a láskyplné, uvede Mahenova činohra 15. 2. Na obě představení je pro návštěvníky přichystaný dárek. Po předložení ústřížku z informačního letáčku NDB v předprodeji ve Dvořákové ulici a v Redutě dostanou zájemci o tato představení k zakoupené vstupence jednu zdarma.

ANTONÍN GAVLAS: MAPOVÁNÍ
Výstava monotypů a originálních tisků
ve foyeru Janáčkova divadla
21. února – 13. března 2007.

NDB rozšířilo prodej vstupenek

Vstupenky na představení NDB si mohou diváci nově zakoupit i v Infocentru v přízemí Domu pánů z Lipé na náměstí Svobody. Zde jsou k dostání vstupenky na inscenace NDB a na vybrané hosty divadla. Platit lze jen v hotovosti. Infocentrum je otevřeno po celý týden, tedy v pracovní dny od 8.00 do 20.00 a o víkendu od 9.00 do 18.00 hodin. Telefonní kontakt je 532 292 222.

NDB ve spolupráci se Student Agency tak rozšířilo místa prodeje. Infocentrum přibýlo k předprodeji ve Dvořákové ulici a v Redutě na Zelném trhu. Ve Dvořákové ulici a v Redutě si mohou zájemci zakoupit veškeré vstupenky i na platební kartu. Abonmá pak pouze v předprodeji ve Dvořákové ulici.

Nominace na Ceny Thálie

Národní divadlo v Brně má stejně jako

K a t e g o r i e b a l e t , p a n t o m i m a

EVA ŠENEKLOVÁ,
sólistka Baletu NDB,
za roli Juliany
v tanečním dramatu
Zuzany Lapčíkové
a Hany Litterové BALADY.

RICHARD KROČIL,
sólista Baletu NDB,
za roli Aminty v současně
romantickém baletu
Léa Deliba a Bronislava Roznose
SYLVIE.

vloni pět nominací na Cenu Thálie

č i j i n ý t a n e č n ě d r a m a t i c k ý ž á n r

Nominace na Ceny Thálie

JAN FOUSEK,
sólista Baletu NDB,
za roli Smrti
v baletu Igora Stravinského
a Libora Vaculíka
SVĚCENÍ JARA.

K a t e g o r i e o p e r a

PAVLA VYKOPALOVÁ,
host Janáčkovy opery za roli Mařenky
ve Smetanově PRODANÉ NEVĚSTĚ.
Režisér Ondřej Havelka,
dirigent Petr Vronský.

PAVEL ČERNOŠ,
host Janáčkovy opery za roli Števy
Buryji v Janáčkově JEJÍ PASTORKYNI.
Režisér Zdeněk Kaloč,
dirigent Jaroslav Kyzlink.

Jeden den se...

...Zuzanou Ščerbovou, členkou souboru

▲ Zuzka zahájila den na této ulici.

▲ Brzy bude devět hodin a Zuzka vchází do budovy
brněnského rozhlasu, kde stráví celé dopoledne.
Je usměvavá i po ránu.

▲ Něco po jedné se herečka dostává k obědu.
I při tak intimní činnosti jsme ji mohli vyfotit.

Odpoledne práce v dabingu. ►

Mahenovy činohry NDB

▲ Zuzčin text.

◀ Příprava.

▼ Soustředění při práci.

▲ Začínáme s panem režisérem (vedle).

▲ A takhle to vypadá, když stojíte Zuzce při dabingu za zády.
Jen v televizi je toho vidět více.

Jeden den se...

- ***Vy jste začala svou kariéru, když to řeknu nadneseně, sportem...***

Vlastně ano. Na pedagogické fakultě jsem studovala tělesnou výchovu a angličtinu.

- ***A kdy jste přešla k divadlu?***

Divadlo mě zajímalo vždycky. Na pedagogické fakultě jsem dokončila druhý ročník a v tom čase jsem se dostala na Janáčkovu akademii múzických umění (JAMU) do ročníku pana profesora Karlíka, Aleše Bergmana a Jany Hlaváčkové. Vedle JAMU jsem chtěla paralelně studovat i na PdF MU, rozložit si svůj obor, respektive kombinaci angličtina – tělesná výchova, nebo dokončit jen jeden předmět, ale taková akreditace nebyla povolena. Byla jsem nucena studium přerušit na dva roky. Čekala jsem, že se situace změní. Nezměnila a já jsem studium na PdF MU musela ukončit. Za rok poté to už povolili a mě to moc mrzelo.

- ***Jak jste ale došla k tomu, že chcete dělat divadlo?***

Když jsem skončila gymnázium, zkoušela jsem JAMU i pedagogickou fakultu a pak ještě v Olomouci jednu školu, ta byla také zaměřená na sport – obor rekreologie. Tam jsem se dostala, stejně jako na pedagogickou v Brně. A teď začalo rozhodování, kam jít. Při zkouškách na JAMU jsem skončila šestá a tehdy brali pět děvčat. Říkala jsem si, to je dobrý, zkusím to příště. Tehdy byl v porotě pan profesor Karlík, ale neotevíral ročník. Naznačil mi, že pokud přijdu příště, asi by si mě do ročníku vzal. O to jsem pak měla větší nervy. Po těch dvou letech jsem měla strach, abych to nějak nezkazila a neklamala jej.

- ***Jak jste se připravovala?***

Na druhý pokus jsem si vzala obdobné texty jako na první. Už jsem měla zkušenost a věděla jsem, co asi tak budou očekávat. Pro mě bylo nejdůležitější být sama za sebe, protože poprvé, když tam člověk jde, je vystresovaný, neví vůbec, kdo se ho na co bude ptát, a tím už jsem si prošla. To mě vlastně uklidňovalo, ale zároveň mě znervózňoval výrok profesora Karlíka.

- ***A byl pan Karlík na přijímacím řízení?***

Byl a po prvním kole mi dával najevo, že dobrý. Ve druhém kole jsem byla ještě více pološílená, než v prvním. Ale dopadlo to dobře. *(smích)*

- ***Jak vypadají zkoušky na herectví na JAMU?***

K přijímacím zkouškám je nutné si připravit dva monology, dvě básně, četbu prózy, dvě etudy. Tak to bylo u mého ročníku.

- ***Co vy jste měla u zkoušky?***

Měla jsem Rosinu od Molièra a od Josefa Kajetána Tyla Svatavu. Z prózy jsem si vybrala úryvek od Karla Čapka. Básničky jsem měla dvě, ta jedna byla na způsob jazzu, taková rytmická a druhá byla od Oldřicha Mikuláška. Jedna etuda se odehrávala na záchodě, kde došel toaletní papír, tam vznikla dost komická situace. Pak byla zkouška ze zpěvu, chtěli po nás nějaké lidovky a podobně, dále vytleskat rytmus, něco z hudební nauky, intonaci. Další část se věnovala pohybu, kde jsme zkoušeli určitá koordináční a rytmická cvičení. Pak nastoupil profesor Šmolík z akrobacie a zkoušel, jak je kdo pohyblivý. Také se u zkoušek píše text všeobecného a kulturního přehledu. Přijímací řízení trvalo vlastně celý den. Ve druhém kole šla zkušební komise více do hloubky. Texty jsme si už nevybírali, ale byly nám zaslány. Nebyli jsme už sami, ale měli jsme navíc partnery, takže jsme vedli dialogy. Dělal s námi různá improvizáční cvičení, to jsme už byli ve skupince. Tady se ukázalo, jak jsme schopni pracovat v kolektivu, navzájem si naslouchat, respektovat.

Při přijímacích zkouškách hraje svou roli i věk, nebo lépe řečeno vyzrálost člověka. Když přijde někdo mladinký hned po škole, sedmnáct, osmnáct, tak je to vždycky znát. Kdežto když přijde dvaadvacetiletý, třiaadvacetiletý, který už má něco za sebou, jsou v projevu ty zkušenosti znát. Ale zkoušející samozřejmě poznají, jestli talent je. A když má někdo nějaký nešvar, špatné návyky, třeba z dramatických kroužků, tak jestli jej lze odbourat nebo ne.

- ***Vy jste chodila do nějakého kroužku?***

V patnácti letech jsem navštěvovala Ochotnický soubor v Uherském Brodě. V osmnácti Lidovou školu umění v Uherském Hradišti.

- ***Vy nejste z Brna?***

Ne, já jsem z Bojkovic, na gymnázium jsem chodila do Uherského Brodu a kousek od něj je Uherské Hradiště a tam jsem chodila půl roku k panu Nemravovi a jeho ženě. S nimi jsme spíš pracovali s textem, než abychom vytvářeli nějaké dramatické situace. A to bylo pro mě přínosem v přípravě na JAMU.

Zuzku Ščerbovou můžete vidět nejen v inscenaci *Strakonický dudák* (viz foto vlevo) 6. a 23. února, ale také například jako Gerdu ve *Sněhové královně* 10. února, v roli Karin v *Hořkých slzách Petry von Kantové* v *Redutě* 19. února... V menších rolích například v *Takové ženské na krku*, v *Jak se vám líbí*... Se svými kolegyněmi se chystá na detektivní hru *Osm žen*.

• **Jak jste říkala, od malička jste se věnovala sportu. To máte doma nějaké sportovce?**

Tatka byl fotbalový trenér. Pořád jsem někde lítala a něco prolézala, byla jsem dost ohebná a měla jsem chuť, takže jsem hned začala chodit do džezgymnastiky, do volejbalu, dělala jsem atletiku. Pak jsem se absolutně nadchla pro krasobruslení a chtěla jsem, aby mě naši dali do Zlína, kde byla škola. Ale tam brali do deseti let a my jsme tam přišli, když mi bylo jedenáct. Takže to nešlo. Nějak jsem to spláchla a dostala jsem se na osmileté gymnázium v Uherském Brodě. Tam jsem začala dělat gymnastiku. A když jsem zjistila, že mě baví jazyky, tak jsem si řekla, kdyby nevyšla JAMU, přihlásím se na tělocvik a angličtinu.

• **Pro porovnání, jak vypadají zkoušky z tělocviku?**

Tam jsou také talentové zkoušky. Všeobecný test, který určí, kdo je jak pohyblivý a ohebný. Jedná se o standardní testy, jež se vyhodnocují podle tabulek. Měří se časy, centimetry, kdo se kam ohne. Třeba stojíte na stole a musíte se ohnout a ruce mít pod stolem... a oni vám změří, kam až dosáhnete. Pak přišlo na řadu plavání, kde nehodnotili styl, ale čas. Takže jsme plavali stovku prsa a stovku kraul na dané limity. Dále to byly zkoušky z gymnastiky: prostná, hrazda, koza. Máte vždycky dané určité prvky, které musíte splnit. Víceméně jsou to jakési sestavy.

V atletice jsme běhali patnáctistovku a ještě sprinty a pak snad, ale to si už nejsem jistá, jsme měli nějaké pohybové hry. Opět to trvalo celý den. A kdo by si myslel, že se na tyhle zkoušky nemusí člověk připravovat, mýlil by se. Celý rok mi zabrala příprava. A kdo se na ni vykašle, na přijímačkách se to projeví.

• **A cvičíte třeba po ránu?**

Cvičím. Ale ráno ne, to se jenom protáhnou a řeknu si, bože, mě bolí záda. Ale jinak se snažím. Mám permanentku do posilovny a do bazénu a snažím se tam chodit pravidelně, aspoň jednou za týden. Někdy si jdu zaběhat, v zimě se snažím na lyže, když to jde. Než mi ukradli kolo, jezdila jsem na kole.

• **Teď jste se právě naobědvala a já bych čekala nějaké zeleninové jídlo a vy jste si vybrala meruňkové knedlíky s tvarohem...**

Já na sladké nedám dopustit. (úsměv) Třeba včera, když jsem v jednu šla spát, otevřela jsem si ještě nutelu a to bylo po večeři, kdy jsme měli rýži s masem. A vůbec odmalička jsem na sladké, třeba buchty, to je základ, ty snídám. Někdy si říkám, jestli můj jídelníček není až nezdravý. Měla jsem období, kdy mi zjistili nadměrné množství škodlivého tuku v krvi. To jsem si řekla, musím sladké omezit. Zvýšení nebylo z mastného, nebo dané geneticky, nebo ze stresu. Ze sladkého. Takže jsem měsíc nejedla sladké, jinak všechno. Jenomže u mě je to takový extrém,

Jeden den se...

nejíst sladké pro mě znamená nedát si třeba dvě tatranky denně, nebo nesníst na posezení tabulku čokolády. Ale vydržela jsem to. Výsledek se dostavil a od té doby zase vše při starém.

• ***Vy jste teď nastudovala za Antonii Talackovou jednu z hlavních rolí v inscenaci Hořké slzy Petry von Kantové. Jak rychle jste se do role dostala?***

Vzhledem k tomu, že jsem před tím v Hořkých slzách hrála roli služebné Marlene, měla jsem už vše trochu vžitě. Když účinkujete v nějaké hře, tak nežijete jenom svou postavou, ale komunikujete navzájem. V létě, když mi pan šéf Jakub Korčák zavolał, jestli bych nevzala roli Karin, začala jsem ji studovat a vlastně už jsem měla svůj názor. Tonička i já máme každá jiný projev i na postavu Karin jiný názor. Myslím, že kopírování při převzetí role nemá být cílem. Pan režisér poskytl volnost osobitému projevu každé z nás. Svoboda tvořit je pro herce podstatná. Jsem ráda, že jsem dostala tento úkol, a jsem ráda, že jsem to zvládla. I podle ohlasu ostatních a těch, kterým věřím, to dopadlo dobře.

• ***Jak jste se zmínila, před tím jste v téže hře hrála němou služku. Jak se vám tahle role hrála? Výběrně. Měla jsem ji strašně ráda. Byl to úplně jiný druh práce. Jste ochuzena o slovo, o to silnější musí být výraz, aby byl srozumitelný. Připomíná mi to práci v rozhlase, kde je vše soustředěno jenom na hlas. A takhle, jenomže v opačném pořadí, mně to připadlo u té služebné. Ale mám ráda i tu pro mě novou postavu – Karin.***

• ***Karin. Jedná se o lásku mezi dvěma ženami. Neměla jste nějaké zábrany?***

Ne. Beru to jako běžný herecký úkol. Ale každý kolega má své hranice a je otázkou profesionality a charakteru intimních scén je nezneužívat.

• ***Hořké slzy jsou pro některé diváky nezvyklá hra, jak vám se líbí?***

Myslím si, že k dnešní společnosti patří. Pro mě byla zajímavá práce s panem režisérem Ballekem. Měl jiný přístup. V partě jsme byly jenom ženské, všechny jsme pracovaly, nikdo nenarušoval atmosféru. Pan režisér nás nechal a pak to „jenom někam posunul“. Nebyl striktní nebo direktivní. Proto se mi dobře dělala Karin, něco jsem navrhla a on řekl, fajn, tak to zkuste.

• ***A teď nově jste Dorotka v Tylově Dudákovi, klasika, Dorotka je úplně jiná...***

Ke klasice mám vztah, což potvrzuje, že jsem si k příjímáčkám vybrala J. K. Tyla. Myslím si, že z minulosti bychom měli čerpat vždycky. Každá klasika je základ něčeho nového, na čem se následovně buduje. Neplatí to jenom v divadle. U klasiky záleží na tom, do jaké míry osloví dnešního diváka. Samotná role Dorotky je mi velmi blízká. I charakterově. Láska za hrob, čistá, nevinná, to jsem celá já.

• ***Věříte v to?***

Věřím. Ale samozřejmě je tady nebezpečí, aby postava nebyla monotónní.

• ***Co v nejbližší době nového budete v divadle zkoušet?***

Nejbližší inscenace je Osm žen – detektivka. Záměrně jsem si film, který byl natočen podle hry, nepůjčovala. Stejná situace byla u Hořkých slz Petry von Kantové. Tam jsem si CD s filmem půjčila, ale po pěti minutách jsem jej vypnula. Já vlastně nechci vidět jiné pojetí. Možná až posleze, když mám roli rozpracovanou, ale dopředu ne. To může i podvědomě ovlivnit.

• ***Ráno jste začínala v brněnském v rozhlase. Co tam děláte?***

S panem Antonínem Přidalem natáčíme jeho hru. Bude se vysílat na Vltavě a je hodně zvláštní.

• ***A můžete říct její název?***

Prodám ucho, prodám hrob.

• ***Co v ní hraje?***

Ditu, mladou sekretářku, která koketuje se staršími pány. Zároveň si v sobě nese bolest za způsobenou smrt jednoho z nich a smutek, že nepoznala otce.

• ***Je to vaše první zkušenost s rozhlasem?***

V tomto rozsahu ano. Ještě při škole jsme sice v rozhlase natáčeli, ale byly to samé drobnosti, verše. V rádiu Proglas jsem četla pohádky, ale současná práce je úplně jiná.

• ***Jaká?***

Je to strašně těžká věc. Já ještě nejsem zvyklá na svůj hlas z pásky. A kolikrát si říkám, vždyť jsem to přesně tak myslela, tak proč to tak nezni? Dost rychle mluvím a musím myslet na to, že mám mluvit pomaleji. To je můj problém. Ale na druhou stranu někdy

rychlé mluvení není na škodu, záleží na charakteru postavy.

• **Dabing, podle herců, kteří se mu věnují již hodně let, není, jak býval. Tehdy dabovaly skupinky herců. Dnes prý přijde herec sám a dabuje. Je to tak?**

Tu éru neznám, dnes přijde jednotlivec, má svoje smyčky a ty natočí. Odmluví si to a vyčerpaně odejde. (smích)

• **Co nyní dabujete?**

Plameny vášně, brazilskou telenovelu ve španělštině, která běží na Primě – postavu Chimény. Před tím to byly různé seriály pro Novu, pro Primu, pro slovenskou televizi Joj, pro Markízu.

• **To mě překvapuje, že na Slovensko dabujete česky.**

Je to tak.

• **Takže už můžu říct, že jste zkušená dabingová matadorka?**

Zkušenosti postupně nabírám i v rozhlasu. Ve hře pana Přídala účinkuje také pan Lakomý, paní Valešová. To jsou mistři. Tak se tak na ně dívám, a říkám si, jak dlouho to může trvat, než to ze sebe člověk takhle „jednoduše“ vyplivne?

• **Máte zkušenosti i s natáčením filmů, a to i v zahraničí?**

Neměla jsem velké role. Ale získala jsem zkušenosti s prací zahraničního štábu.

• **Natáčela jste filmy americké, německé produkce i naše, dá se práce jednotlivých štábů nějak porovnat?**

Některý zahraniční štáb se chová k českým hercům trochu nadneseně. Má-li své herce, mám dojem, že si těch našich tolik neváží. Ale například německý štáb ke mně přistupoval velice hezky, byť jsem tam měla malý výstup. Ale to je asi různé a záleží to také na osobnosti režiséra.

• **Hned po škole jste šla do Mahenovy činohry, jaké to bylo?**

Když přijdete do divadla, hledáte a bojíte se, co, kde, jak. To musíte překousnout, jinak by vás to zničilo. Herec potřebuje mít určité sebevědomí, potřebuje vědět, že její kolegové respektují, potřebuje mít svoje místo.

• **Rodiče se na vás jezdí dívat. Berete jejich názor?**

Jezdí a beru je jako laický přirozený názor – líbí nelíbí. Ale ten je určující, protože pro tyhle lidi hraje.

• **A na závěr, máte nějakou vysněnou roli?**

Konkrétní ne. Přála bych si zahrát nějakou velkou dramatickou roli, a pak velkou komediální.

-ota- Foto ota, Strakonický dudák Luděk Světil ■

Osm žen

Osm krásných, vášnivých, inteligentních, citlivých vražedkyň.

Malebná, zasněžená vilka kdesi na francouzském venkově, kde přebývá pán domu a osm žen. Otevírá se vzrušující detektivní zápletka s vraždou a překvapivým koncem, vtipná konverzační komedie, při které ale i zatrne. Kdo měl zájem na vraždě pána domu? Každá z žen má svůj motiv, a každá měla i možnost ukončit pánův život. Je všechno opravdu tak idylické? Ženy se vzájemně podezřívají, kladou si potměšilé otázky, obviňují a urážejí se. Na povrch vycházejí zloba a závist, jindy tak pečlivě skrývané za zdvořilou fasádou. Mondénní Gábi (Zuzana Slavíková), manželka a dědička, ne až tak nevinné dcerky (Jana Štvrtecká a Zuzana Ščerbová), lakotná babička (Jana Hlaváčková), staropanenská švagrová (Iva Valešová) a ještě k tomu vydržovaná sestra s hříšnou minulostí (Tereza Grygarová). Do rodiny patří ale také lasicivní služtička Luiza (Henrieta Hornáčková) a hospodyně Paní Chanelová (Marie Durnová). Najevo vycházejí skrytá tajemství, přetvářka, hysterie, staré křivdy a síť lží, do kterých se postavy zaplétají. Osm žen, osm vražedkyň, osm velkých ženských hereckých výkonů. Osm žen na scéně Mahenova divadla uvede slovenský tým v čele s režisérem Michalem Vajdičkou, napínává zápletka se bude rozehrávat na scéně Pavola Andraška a v kostýmech Jany Hurtigové, autorem hudby je renomovaný hudební skladatel Peter Mankovecký.

Petr Štědroň, dramaturg Mahenovy činohry

Premiéra 23. března 2007 v Mahenově divadle

Mahenova činohra NDB

Krvavá svatba

Mahenovu činohru čekají změny

V druhé polovině této sezony dochází v Mahenově činohře k určitým změnám. Předem avizovaná premiéra Manželské vraždění, která se měla uskutečnit v únoru, byla zrušena. O důvodech, které k tomu vedení Mahenovy činohry vedly, řekl její umělecký šéf Jakub Korčák:

„Zrušení inscenace činohry Manželské vraždění si vynutila neutěšená finanční situace Národního divadla v Brně a náhlý odchod Zuzany Slavíkové do angažmá v pražském Divadle pod Palmovkou, kde již od prosince zkouší inscenaci s režisérem Petrem Kracikem. Manželské vraždění je náročnou výzvou pro dva zkušené, dramaticky i komediálně disponované herce a nepodařilo se nám v tak krátkém čase najít za Zuzanu Slavíkovou, pro niž byl text nasazen, odpoví-

dající náhradu. Zuzana Slavíková u nás sice nadále zůstává v úvazku, ale nastuduje již pouze roli v inscenaci Osm žen, jinak bude před definitivním odchodem jen dohrávat.

Pokud to situace umožní, rádi bychom se k titulu vrátili později.“

Zuzku Slavíkovou jsme zastihli po zkoušce v Divadle pod Palmovkou. Poslední dobou intenzivně cestuje mezi Brnem a Prahou a Prahou a Brnem. Do konce této sezony je členkou Mahenovy činohry NDB. Od září 2007 už bude stálou členkou Divadla pod Palmovkou.

– zkoušky na jevišti

VÁCLAV VAŠÁK

Foto Jana Hallová

- **Zuzko, kolik jste za poslední půlrok najezdila kilometrů?**

Podle tachometru asi tak dvacet tisíc. (Nejen autem, ale i autobusem jezdila herečka – pozn. redakce.)

- **Jak vlastně došlo k vašemu přestupu?**

Náhle, jako všechny podobné změny. Jednou mi zavolali z Divadla pod Palmovkou, jestli bych nešla k nim do angažmá. Vzhledem k tomu, že můj muž v Praze působí přes tři roky a všichni i s dětmi jsme byli velmi málo pohromadě, neměla jsem důvod odmítnout.

- **V pražském divadle už zkoušíte. O co se jedná a kdy budete mít premiéru?**

Zkoušíme hru Eugena Glatstona O'Neila Smutek sluší Elektře. Premiéra bude 9. února.

- **To znamená, že vás už vaši brněňští příznivci ve svém městě neuvidí?**

Ne. V Mahenově činohře mě čeká inscenace Osm žen, kde si zahraju Gábi. Premiéra je v březnu. A pak budu vystupovat v inscenacích, které jsem v angažmá v NDB nastudovala.

- **Případné hostování v Brně byste přijala?**

Ráda.

-ota- ■

„Cikánský baron jsem já...“

Dynastie Straussů vstoupila do hudebního života v podobě Johanna Strausse staršího, vyhlášeného autora taneční hudby a dirigenta. Mladší Johann se narodil v říjnu 1825 a záhy začal projevovat hudební talent. Otec Strauss si ovšem nepřál, aby ze syna vyrostl muzikant, neboť si byl dobře vědom finanční nejistoty, kterou s sebou umělecké povolání přinášelo. Johannovi mladšímu byla proto předurčena dráha bankéře a nastoupil za dalším vzděláním na polytechnický institut.

Studium opustil po dvou letech, manželství jeho rodičů se rozpadlo a matka syna podporovala v hudební kariéře, neboť bylo potřeba uživit mladší sourozence. Netrvalo dlouho a Strauss junior si zažádal o kapelnickou licenci na vídeňském magistrátu. Ač ještě nepoletý, licenci obdržel, sestavil orchestr a začal konkurovat svému otci. Získal místo kapelníka druhého pluku občanské gardy, přičemž jeho otec zastával totéž místo

u pluku prvního. Jeho angažmá u armády ho přivedlo i do Brna, když se svým orchestrem doprovázel v srpnu 1848 tisícovku vídeňských gardistů na setkání s německými „kolegy“ v Brně. Dokonce při této příležitosti složil Pochod brněnských gardistů.

V září 1849 Johann Strauss starší zemřel a podle hesla „Král je mrtev, ať žije král“ se syn ujal otcova orchestru, spojil ho se svým vlastním a již deset dní po otcově smrti představil Vídní na koncertě zbrusu nové těleso. Uváděl nejen taneční hudbu a vlastní skladby, na repertoáru byly často operní přehledy, Strauss patřil dlouho mezi propagátory hudby Richarda Wagnera. Jezdívával koncertovat i do zahraničí, byl oblíbeným hostem v Rusku, za Korunovačnický pochod věnovaný caru Alexandru II. obdržel ruský řád. S postupujícími lety se Strauss věnoval více komponování a kapelnickou taktovku přenechával svým mladším bratrům. Šedesátá léta byla ve znamení valčíků:

Na krásném modrém Dunaji, Povídek z vídeňského lesa či Ženy, víno a zpěv.

V šedesátých letech objevila Vídeň Offenbachovy operety a byla to láska na první pohled. Mnoho divadelních ředitelů se snažilo pro operetní tvorbu zlákat i Krále valčíků, ale Strauss dlouho odolával. Nakonec to byla jeho první manželka Jetty, komu se podařilo Strausse přesvědčit, aby se pustil do práce na jevištním

díle. V Divadle na Vídeňce se v únoru 1871 uskutečnila premiéra první Straussový operety pod názvem Indigo a čtyřicet loupežníků. Záhy následovala další díla – Karneval v Římě, jeden z vrcholů Straussový tvorby Netopýr, Cagliostro, nepřítel úspěšný Princ Metuzalém, Královnin krajkový šátek, Veselá vojna a Noc v Benátkách. Na jaře 1883 dirigoval Strauss v maďarské Pešti reprízu své Veselé vojny. Jeho třetí žena Adéla ho přiměla, aby navštívil spisovatele Móra Jókai a získal od něj látku na

Johann Strauss mladší

další operetu. Padlo mnoho návrhů, ale Strauss právě komponoval Noc v Benátkách a žádný si nevybral. Až na podzim téhož roku se znovu setkali a Jókai mu doporučil povídku Safi, která vyšla nedlouho před tím v literárním měsíčníku Westermann's Monatshefte.

Děj se odehrával v době osvobození Uherska od turecké nadvlády v temešvárském banátu, tj. po roce 1716. Císařovna Marie Terezie válčila o rakouské dědictví, a byla proto nucena uzavřít alianci s uherskou šlechtou. Vyhlásila amnestii pro šlechtice uprchlé z Uher a vracela jim jejich majetek. Syn statkáře Bárinkaye, kolaboranta s Turky, se vrací na zpustlé panství svého otce... Ujme se Safi, dcery staré cikánky Czafrinky, jejíž upálení nechťeně zavíní. Safi mu prozradí, kde je na jeho panství ukryt poklad. Bárinkay zbohatne, stane se plukovníkem husarů a baronem, a když se chce oženit se Safi, příhodně vyjde najevo, že prostá cikánka je vlastně

potomkem posledního temešvárského paši. Tolik povídka...

Strauss byl námětem nadšen – romantická atmosféra příběhu s rozpadlým zámekem, zakopaným pokladem, cikány a zapovězenou láskou slibovala výborné libreto. Jako libretista byl Jókaiem doporučen Ignatz Schnitzer a po roce usilovné práce libretisty a skladatele byl Cikánský baron hotov. Premiéra se uskutečnila 24. října 1885 v Divadle na Vídeňce. Byl to jeden z největších triumfů Straussova života a právem. V Cikánském baronovi skladatel dosáhl vrcholu své tvorby a dá se říci, že toto dílo vzápětí obletělo svět. V roce 1906 zazněl Cikánský baron v newyorské Metropolitní opeře a patřil mezi první operety, které se objevily na filmovém plátně, stalo se tak v březnu 1927, ještě v éře němému filmu.

Ani v Čechách nebylo jméno Straussa neznámé. Už otec Strauss několikrát navštívil Prahu a díla jeho syna byla často na repertoáru nejen německého divadla, ale i v českém Prozatímním divadle, případně na jeho letní scéně Aréně na hradbách. O českou premiéru Cikánského barona se zasloužil soubor Jana Pištěka, který ho uvedl již v roce 1888 v Plzni. Na jevišti českého divadla v Brně se Cikánský baron dostal v roce 1890 v Divadle na Veveří a už zůstal pravidelným hostem. V průběhu příštích sta let bylo nastudováno jedenáct nových inscenací, ta poslední v roce 1992 na jevišti Janáčkova divadla.

Dobový obrázek z operety Cikánský baron

Nyní se Cikánský baron vrací v režii Jana Štycha ml. a pod taktovkou Jana Štycha. Výtvarníky inscenace jsou Vladimír Soukenka (scéna) a Josef Jelínek (kostýmy). V hlavních rolích uvidíme Ivana Choupenitche a Richarda Samka (Bárinkay), Dagmar Žaludkovou a Yvettu Tannenbergerovou (Safi), Zoltána Kordu a Petra Levička (Otakar), Terezu Merklovou a Andreu Priehodskou (Arzena) a další sólisty Janáčkovy opery. Premiéra se koná 16. března 2007.

*Patricie Částková, dramaturgyně Janáčkovy opery NDB
Obrázky z knihy Velikáni hudby, nakladatelství Perfekt ■*

Eva Urbanová v Janáčkově opeře

Dárek pro své návštěvníky nachystala na sklonku listopadu Janáčkova opera NDB. V roli Kostelníčky v Janáčkově Její pastorkyni vystoupila Eva Urbanová. Zcela vyprodané Janáčkovo divadlo, největší v České republice, operní zpěvačku nechtělo pustit z jeviště. Svým uměním nadchla všechny diváky.

Na fotografii je s pověřeným uměleckým šéfem Janáčkovy opery Karlem Drgáčem bezprostředně po představení. Jak Karel Drgáč uvedl, o dalším hostování Evy Urbanové se jedná. Operní zpěvačka je však velmi vyčerpána na několik let dopředu.

Brněnskou Její pastorkyni nastudoval režisér Zdeněk Kaloč, hudebně dirigent Jaroslav Kyzlink. V rolích Kostelníčky alternují Marta Beňáčková a Adriana Hlavsová.

-ota- Foto Antonín Škára ■

Od brnění k vojákovi – vznik jednoho

Balet Spartakus je náročný nejen pro tanečníky, ale svého času, při vzniku, kladl nemalé nároky na divadelní krejčovny a výrobu rekvizit. Není to zas až tak velká výjimka v průběhu sezony, ale kdopak tuší, kolik práce se skrývá byť za jedním kostýmem?

Pojďme se, a to ve zkratce, podívat, jak vznikal kostým Vojáka. V minulém čísle Aplausu jste si mohli prohlédnout návrh výtvarníka inscenace Josefa Jelínka a prototyp kostýmu. Dnes půjdeme trochu k detailům.

„Kostýmy ve Spartakovi jsou stylizací římského oděvu s respektem k pohybu,“ říká výtvarník, „vojáci mají být oděni do těžkého brnění. Vzhledově brnění tomuto požadavku odpovídá. Při výrobě jsou ale použity měkké materiály, aby kostým nebránil v pohybu.“

Takto vypadalo brnění po ušití.

Následně v pánské krejčovně přišivali nebo lepili jednotlivé ozdoby.

Výlisky.

Výlisky se musely vypálit ve formách v peci.

Po jejich aplikaci na brnění, viz již uvedené foto, ve výrobě rekvizit každou ozdobu museli nabarvit. Takže se v dílnách a krejčovnách šilo, peklo, lepilo, barvilo.

Detail kostýmu.

kostýmu ve zkratce

Šat pod brnění.

Pokryvka hlavy vojáka.

Kostým vojáka.

Konečná úprava kostýmu vojáka. Jak je vidět z obrázků, i tak jsme se dotkli jen části jednoho kostýmu. Pokud bychom chtěli zdokumentovat přesně výrobu byt' jednoho kostýmu ve Spartakovi, padlo by na to celé jedno číslo Aplausu. Samozřejmě že vojákovi (tedy členu sboru brněnského baletu Petru Gordíkovi) chybí ještě štít a zbraň.

Josef Jelínek navrhl a v dílnách divadla vyrobili kolem dvou stovek kostýmů na tuto inscenaci. Ve Spartakovi vystupují patriciové, otroci, vojáci, kurtizány, a kostýmy každé skupiny jsou odlišeny. -ota- ■

Taneční most pokračuje:

Hostování Baletu Německé opery na Rýnu Düsseldorf / Duisburg 28. března 2007
Sen noci svatojánské v choreografii Youriho Vámose

Slavný Shakespearův příběh Hermie, Lysandra, Heleny a Demetria se v podání německého choreografa maďarského původu Youriho Vámose stává jakoby příběhem každého z nás. Týká se stejnou měrou jak lidí, tak bohů či fantastických bytostí. Oba dva světy se prolínají, protože v nich platí stejné vztahy, obdobná zmatení milostných citů a potřeb. Pro drzého Puka je největším potěšením všemi city pomocí kouzelné šťávy pořádně zamíchat.

Čeští diváci už měli možnost seznámit se s prací Youriho Vámose v Národním divadle v Praze, které má v současnosti na repertoáru dva jeho tituly: Louskáčka a Romea a Julii.

V rámci česko-německého výměnného projektu Taneční most/Tanzbrücke, u jehož zrodu stálo Národní divadlo v Brně, se konala již celá řada představení. V roce 2004 mohli brněnští diváci v Janáčkově divadle zhlédnout taneční zpracování legendární Watersovy „Zdi“ od renomovaného německého choreografa Maria Schrödera v podání Essenského Aalto Baletu. Další vystoupení německého souboru v Brně, tentokrát Choreografického

divadla Johanna Kresnika z Bonnu v roce 2006, se těšilo velkému zájmu médií a odborné i laické veřejnosti. Naopak němečtí diváci mohli zhlédnout moderní choreografie českých interpretů v koprodukcí Německé opery Düsseldorf a Národního divadla v Brně v představení s názvem „Tschechische Spitze“ v Duisburgu. Ohlasy na uvedení klasického baletu „Labutí jezero“ brněnským Národním divadlem rovněž v Duisburgu a poté v Opeře v Bonnu definitivně potvrdily schopnost českého tanečního divadla prosadit se v evropské konkurenci. Hostování tanečního souboru Německé opery Düsseldorf / Duisburg v brněnském Janáčkově divadle s představením Youriho Vámose „Sen noci svatojánské“ je dalším a logickým pokračováním těchto úspěšných výměn.

Představení se koná v rámci Německých kulturních týdnů v České republice a výměnného projektu Taneční most/Tanzbrücke, za podpory Česko-německého fondu budoucnosti, Goethova Institutu v Praze a společnosti RWE Transgas.

Richard Kubičko ■

V příštím čísle měsíčníku Aplaus rozhovor s proslulým choreografem Yourim Vámosem.

Na paměť Věry Vágnerové

A jak byla vlídná ke každému, byla vlídná i ke smrti.

Léon Bloy

Když tančila svou nejmilejší roli Julie, byli jsme všichni v hledišti Julii.

Mohu? A neruším? – říkávala, vstupujíc do dveří po dopolední zkoušce. Když jsem na sále zatančila čtyřiapadesát fouettés, věděla jsem, že na jevišti udělám dvaatřicet, pravila jindy.

Před každým představením krátká modlitba k Bohu. Vypozorovav to kterýsi výtečník, šel hlásit řediteli Zejdovi. No a co, pravil ředitel, a tančí dobře? To ano, hlediště tleská po každé variaci – na to žalobník. No tak, každý má své zvyky, s tím na mě nechodte, pravil ředitel. Bylo to v roce 1957.

V Krásensku, kde se 28. března roku 1926 ve znamení Skopce narodila, docela jistě přicházejí na svět jen krásné děti. Rodiče se brzy přestěhovali do Brna a stáčilo jedině představení baletní pohádky, na které ji přivedli, aby bylo rozhodnuto o budoucím osudu. Teta zavedla čtyřleté děvčátko do baletní školy Iva Váni Psoty. Za deset let, v roce 1940, ji angažuje ředitel Václav Jiřikovský jako elévku baletu. V nově studovaném Labutím jezeru ji choreograf Psota obsadí v pas de quatre. Po jeho odchodu za německé okupace a po násilném zavření divadla v roce 1941 přejde s dalšími tanečnicemi do Německého divadla, kde pod vedením choreografky Dii Lucy bude tančit sólové role. Po skončení 2. světové války v roce 1945 se vrátí do brněnského tehdy znovu Národního divadla, odolá nabídce choreografa Saši Machova na angažmá v Národním divadle v Praze, podepsanou smlouvu zruší – šťastna, že může znovu pracovat s Mistrem Váňou Psotou. Ten,

podobně jako ona, dal přednost Brnu před světovými nabídkami, kterých nebylo málo.

Vedle obdivované Miry Figarové a dalších vynikajících sólistek byla Věra Vágnerová první mezi prvními. Její postava, půvabný, křehký jevištní zjev a technická brilance ji činily vyhledávanou představitelkou dívčích úloh, které nejenom tančily, ale i hrály: Rumjany, Julie, Desdemony, Marie, Svanildy, Aurory, Odetty a Odilie, Popelky, Belle Rose, Sari, Signoriny Gioventù, Nikotiny a jiných. Avšak jen v pohádkách žijí princezny šťastně až do smrti. Tuto úlohu, tolikrát reprízovanou na jevišti, jí život odepřel. Variace osobního života svět neviděl, odehrávaly se bez potlesku – to když sestra Jindřiška náhle zemřela a jejím dvěma dětem se paní Vágnerová stala vším. Bez hořkosti není nic, ale láska těch, kteří zůstali, vyrovnala, co scházelo.

Poté kdy v roce 1965 opustila jeviště, pokračovala jako baletní mistryně. Odpovědnost, smysl pro řád a mimořádnou choreografickou paměť oceňovali všichni choreografové v Brně působící. Od roku 1950 vyučovala na brněnské konzervatoři klasický balet víc jak tři desítky let.

Když v roce 2004 stála na jevišti Národního divadla v Praze, oslněná reflektory, v rukou symbol Ceny Thálie, kterou právě obdržela, pravila do ztichlého hlediště: Žila jsem s brněnským divadlem víc jak dvaadesát let. Děkuji Bohu za všechno, čeho se mi dostalo. Vážím si vaší pozornosti a děkuji za ni.

Poděkování těch, které divadlu vychovala, které obdařila svým uměním v hledišti, poděkování za vše, čím přispěla k věhlasu brněnského baletu, už neuslyší. Nebo přece...?

Eugenie Dufková. Foto archiv NDB a Jana Hallová ■

Blahopřejeme...

Významné životní jubileum oslaví 4. února Věra Avratová, česká balerína, choreografka a pedagožka, členka dnešního Národního divadla v Brně v letech 1945–1971.

Je rodačka z Přerova, v devíti letech začala chodit do baletní školy Iva Váni Psoty a od roku 1945 byla angažována jako sólistka baletního souboru. Talentovaná tanečnice se zúčastnila první celostátní soutěže v sólovém tanci v Mariánských Lázních v roce 1949 a získala jednu ze tří prvních cen.

Věra Avratová se stala jednou z nejoblíbenějších primabalerín brněnské baletní scény. Byla tanečnicí graciézní, poeticky lyrickou s elegantním projevem, a proto byla předurčena pro velké a titulní role, jako byla Odetta v Čajkovského Labutím jezeru, Aurora a Dobrá víla ve Spící krasavici téhož skladatele, nezapomenutelná Zarema v Asafjevově Bachčisarajské fontáně, Julie v Prokofjevově baletu Romeo a Julie, Signorina Gioventù a Nikotina v baletech Vítězslava Nováka. Roli Odetty tančila na brněnském jevišti celých patnáct let, hostovala v této roli v Národním divadle v Praze a v Berlíně. Byla také úspěšnou choreografkou, svědčí o tom např. skvělá choreografie baletu Miloše Vacka Milá sedmi loupežníků. Její spolupráce s brněnskými současnými skladateli byla úspěšným pokusem o nové cesty baletu. V roce 1965 na nové soutěži malých tanečních forem v rámci umělecké soutěže k 20. výročí osvobození Československa získala Věra Avratová 3. cenu za pozoruhodnou choreografii skladby brněnského autora Aloise Piňose Letní monology. Z osobních důvodů odešla do Vídně, kde v Raimund Theatre působila jako sólistka a choreografka.

Věnovala se rovněž pedagogické práci na tanečním oddělení Konzervatoře a na Janáčkově akademii múzických umění v Brně.

Věra Avratová se právem zařadila mezi vynikající a nezapomenutelné baletní umělce a patří k legendárním postavám brněnského divadelnictví.

Významné životní jubileum, 70 let, oslaví 11. února Jiří Olejníček, český operní pěvec, sólista opery dnešního Národního divadla v Brně v letech 1963–1997.

Narodil se v Brně, dětství a mládí prožil v Babicích nad Svitavou, studoval na brněnské konzervatoři. Pak odešel do Prahy, kde se stal sólistou Armádního uměleckého souboru, a v dalším studiu pokračoval na pražské konzervatoři, kde v roce 1959 absolvoval. První angažmá získal ve Slezském divadle v Opavě, kde

vytvořil četné stěžejní role českého i světového repertoáru. Do uměleckého svazku brněnského divadla přichází počátkem sezony 1963–1964 již jako zkušený pěvec lyrického a mladoromantického oboru s dobře školeným hlasem a s bravurní jistotou výšek. Jiří Olejníček byl pěvcem rozsáhlého operního repertoáru a nastudoval nespočetné množství tenorových postav všech období.

Na brněnském jevišti si zopakoval Jeníka v Prodané nevěstě B. Smetany, kterého již s velkým úspěchem ztvárnil v opavském divadle, Dalibora, Víta v Tajemství, Štáhlava v Libuši, Jarka v Čertově stěně, byl znamenitým Lukášem v Hubičce, lyrickým Junošem a dramaticky ztvárnil Jíru v Braniborech v Čechách B. Smetany. Zaskvěl se rovněž ve Dvořákových operách, jmenujme alespoň nezapomenutelného Prince v Rusalce. Vynikl také jako Manolio v opeře B. Martinů Řecké pašije, v titulní roli Juro Jánošíka ve stejnojmenné opeře J. Cikker. K jeho nejlepším janáčkovským rolím patří Albert Gregor ve Věci Makropulos, kde přesvědčil skvělou interpretací této ojedinělé operní postavy. Z klasických ruských oper připomeňme náročného Heřmana v Pikové dámě P. I. Čajkovského, kterého zvládl výtečně po stránce pěvecké i herecké a byl oceněn v roce 1968 cenou tehdejšího SČDU – Svazu českých dramatických umělců za herecký výkon a nezapomenutelného Othella.

Jiří Olejníček byl předurčen pro ztvárnění postav světové opery, zvláště italské provenience. Z verdivských rolí jmenujme Alfréda v Traviatě, titulní postavu Dona Carlose, Richarda v Maškarním plese. Zpíval nejen na své mateřské scéně, ale také na mimobrněnských scénách a v zahraničí.

Svími vynikajícímu pěveckými a hereckými výkony na operním jevišti se Jiří Olejníček zapsal do historie brněnského divadla.

Významné životní jubileum, 65 let, oslaví 28. února František Derfler, herec, člen Divadla na provázku v letech 1975–1979, člen souboru činohry dnešního Národního divadla v Brně v letech 1980–2004, kde

doposud působí na částečný úvazek, umělecký šéf téhož souboru od roku 1990 do roku 1997.

Narodil se v Plzni, studoval střední zemědělskou školu v Táboře a již v době středoškolských studií začal hrát divadlo. Studoval na Janáčkově akademii múzických umění v Brně a po absolutoriu nastoupil do pražského divadla Jiřího Wolкера. Od začátku sezony 1975–1976 byl angažován do brněnského Divadla na provázku, které mu bylo

svým programovým zaměřením velmi blízké. Začátkem roku 1980 nastoupil do uměleckého svazku brněnské činohry. Jeho první rolí byl Faust ze hry Milana Calábka Život a smrt doktora Fausta. František Derfler byl ideálním představitelem této postavy, kde střídými gesty, niterní rozkolísaností a vášní vytvořil nezapomenutelnou faustovskou kreaci. Hrál vévodu Orsiniho v Shakespearově Večeru tříkrálovém, v inscenaci Othela ztvárnil moudrého Cassia. Znamení byl jeho Nešťálivec v Ostrovského hře Les, který v jeho pojetí vyzněl jako morálně čistá donkichotská postava. Jednou z nejkrásnějších rolí v devadesátých letech byl mlékař Tovje ze hry G. I. Gorina Tovje vdává dcery, kde přesvědčil svou bezprostředností, lidskostí a moudrostí. V dalších rolích vynikl jako Král Lear ve stejnojmenném dramatu W. Shakespeara, kde uplatnil svoje realistické herectví s hlubokým ponorem do psychiky této tragické postavy světového dramatu. Byl obsazen do postavy Krále Jana ve hře F. Dürrenmatta, odborná kritika ocenila „plastičnost a působivost hereckých výkonů, jak to dokládá zejména sympaticky chlapecký Jan Františka Derflera“. Uplatnil se také jako Polonius v Shakespearově Hamletovi, Kerholec v Bassově Cirkusu Humberto či moudrý vodník Ivan v Jiráskově Lucerně. Vynikající realistické herectví Františka Derflera přesvědčilo i v roli rozporného Cyrila Rybáře, která je ústřední postavou dramatisace Roku na vsi bratří Mrštíků. V posledních letech ztvárnil František Derfler na brněnském jevišti Odyssea ve hře současného německého autora Botha Strausse Ithaka, kde přesvědčil svým charakterním herectvím širokého rejstříku. V historickém dramatu F. Schillera Don Carlos mu byla svěřena role Filipa II., krále španělského, jehož interpretaci kritika ocenila takto: „Hold patří Františku Derflerovi, který ztvárnil krále Filipa nejen jako tyрана a despota, ale i člověka pochybujícího, částečně si uvědomujícího, že se zmýlil a podleh tlaku svého okolí.“ V Molièrově Misanthropovi hrál uhlašeného a ješitného veršotepce Oronta.

František Derfler se věnuje i dalším aktivitám v oblasti divadla a umění. V posledních letech působí jako šéf, herec a režisér v Divadle U Stolu v Centru experimentálního divadla, kde vzniklo několik mimořádných inscenací, např. Durychova Boží duha, Dostojevského próza Sen směšného člověka, Alchymista P. Coelho a další.

„Chci dělat to, co považuji za podstatné, a mohu dělat divadlo podle svých představ, hledat témata, o kterých vím, že mají smysl a jsou mně blízká,“ poznamenává o nové éře Divadla U Stolu.

František Derfler se svým mistrným herectvím, osobitým přístupem ke každé roli a krásným vztahem k lidem stal jedním z představitelů současného herectví.

Před lety...

Před devadesáti lety, 25. 2., se v Moravských Bránicích narodila Soňa Spurná, česká operní pěvkyně, členka opery dnešního Národního divadla v Brně v letech 1945–1950.

Uplatnila se ve Smetanových operách, ve Dvořákově Rusalce, byla vynikající Haničkou v Novákově Lucerně, Karolkou v Její pastorkyni, Varvarou v Káti Kabanové a Kristinou ve Věci Makropulos.

Před 60 lety, 23. 2., zemřel v Praze Václav Štech, český dramatik a prozaik, divadelní a kulturní pracovník, ředitel Národního divadla v Brně v letech 1919–1925.

Narodil se 29. 4. 1859 v Kladně, působil jako učitel, publikoval své literární příspěvky a věnoval se divadelní činnosti. Byl také úspěšným dramatikem převážně veseloherního charakteru, nejznámější je veselohra Třetí zvonění, která byla také zfilmována.

Byl ředitelem Městského divadla na Královských

Vinohradech, působil jako ředitel Uranie a poté přešel do Brna. Tehdy se během sezony uskutečnilo čtyřicet premiér v činohře a kolem patnácti premiér v opeře.

Václav Štech preferoval „kasovní“ repertoár a brněnská divadelní veřejnost se rozdělila na jeho příznivce i odpůrce.

Eva Šlapanská. Foto archiv NDB ■

Program NDB – únor 2007

Janáčkovovo divadlo

1. čt 19.30	KONCERT FILHARMONIE BRNO	Předprodej vstupenek: FB, Besední ul.
2. pá 19.30	KONCERT FILHARMONIE BRNO	Předprodej vstupenek: FB, Besední ul.
6. út 19.00	YAMATO – The Drummers of Japan strhující show japonských bubeníků	
7. st 19.00	YAMATO – The Drummers of Japan strhující show japonských bubeníků	
8. čt 19.00	YAMATO – The Drummers of Japan strhující show japonských bubeníků	
12. po 18.00–20.00	Bogdan Pawlowski / Witold Borkowski SNĚHURKA A SEDM TRPASILÍKŮ baletní pohádka	O přestávce ve foyeru zvířátka z brněnské zoo Hudba ze záznamu
13. út 17.00–22.00	Georges Bizet CARMEN opera	sk. KO
14. st 19.00–21.20	Giuseppe Verdi RIGOLETTO opera	
15. čt 19.00–21.45	Petr Iljič Čajkovskij / Robert Strajner LABUTÍ JEZERO romantický balet	sk. BA Cena diváka 2002
16. pá 19.00–22.00	Bedřich Smetana PRODANÁ NEVĚSTA opera	
18. ne 17.00–19.30	Giacomo Puccini BOHÉMA opera	
21. st 19.00–21.40	Giuseppe Verdi LA TRAVIATA opera	
22. čt 19.30	KONCERT FILHARMONIE BRNO	Předprodej vstupenek: FB, Besední ul.
24. so 19.00–22.10	Antonín Dvořák RUSALKA opera	
25. ne 17.00–19.30	Sergej Prokofjev / Zdeněk Prokeš ROMEO A JULIE romantický balet	sk. RP
26. po 19.30	KONCERT FILHARMONIE BRNO	Předprodej vstupenek: FB, Besední ul.
27. út 19.00–21.00	Aram Chačaturjan / Jiří Kyselák SPARTAKUS balet	sk. Dárek 2007/1, Dárek 2007/2
28. st 19.00–22.15	Wolfgang Amadeus Mozart DON GIOVANNI opera	

Soubor Janáčkovy opery je do 10. února 2007 na turné ve Španělsku s operou J. Offenbacha Hoffmannovy povídky. Soubor Mahenovy činohry hostuje 11. února 2007 v pražském Švandově divadle s inscenací Démoni.

Mahenovo divadlo

1. čt 19.00	Slovenské národní divadlo Bratislava: Edmond Rostand CYRANO Z BERGERACU	TRIALOG 2007
2. pá 19.00	Národní divadlo: Arthur Schnitzler DUŠE – KRAJINA SIRA	TRIALOG 2007
3. so 19.00	Národní divadlo v Brně: Bertolt Brecht MATKA KURÁŽ A JEJÍ DĚTI	TRIALOG 2007
4. ne 19.00	Národní divadlo moravskoslezské: Federico García Lorca DŮM BERNARDY ALBY	TRIALOG 2007
5. po 19.00–21.20	Molière ŠKOLA ŽEN komedie	Cena diváka 2005
6. út 18.00–20.30	Josef Kajetán Tyl STRAKONICKÝ DUDÁK národní báchorka	sk. SP
7. st 17.00	Federico García Lorca KRVAVÁ SVATBA činohra	sk. OP
8. čt 19.00–21.20	Georges Feydeau TAKOVÁ ŽENSKÁ NA KRKU komedie	
10. so 17.00–18.30	Hans Christian Andersen SNĚHOVÁ KRÁLOVNA ledová pohádka	
11. ne 19.00–21.30	Petr Malásek / Libor Vaculík EDITH, VRABČÁK Z PŘEDMĚSTÍ taneční muzikál	
12. po 19.00–21.30	Vítězslav Nezval MANON LESCAUT poetická hra	
13. út 19.00–21.20	Agatha Christie PAST NA MYŠI detektivní hra	Cena diváka 2004
14. st 18.00–21.00	William Shakespeare MNOHO POVYKU PRO NIC komedie	NAPOSLEDY
15. čt 19.00–21.40	William Shakespeare VESELÉ PANIČKY WINDSORSKÉ komedie	
16. pá 18.00–20.30	Jan Drda DALSKABÁTY, HŘIŠNÁ VES aneb ZAPOMENUTÝ ČERT pohádková komedie	O přestávce ve foyeru zvířátka z brněnské zoo
17. so 19.00–21.20	Molière ŠKOLA ŽEN komedie	sk. PS/1 Cena diváka 2005
18. ne 19.00–21.30	Petr Malásek / Libor Vaculík EDITH, VRABČÁK Z PŘEDMĚSTÍ taneční muzikál	
19. po 19.00–21.15	Wolfgang Amadeus Mozart IDOMENEO opera	sk. U

Program NDB – únor 2007

20. út 19.00–21.20	Reginald Rose DVANÁCT ROZHŇEVANÝCH MUŽŮ soudní drama	
21. st 19.00–21.30	William Shakespeare JAK SE VÁM LÍBÍ komedie	sk. BČ
22. čt 19.00	Federico García Lorca KRVAVÁ SVATBA činohra	
23. pá 18.00–20.30	Josef Kajetán Tyl STRAKONICKÝ DUDÁK národní báchorka	
24. so 19.00–21.20	Georges Feydeau TAKOVÁ ŽENSKÁ NA KRKU komedie	sk. PS/2
26. po 19.00–21.20	Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais FIGAROVA SVATBA komedie	sk. B/2
27. út 19.00–21.30	Vítězslav Nezval MANON LESCAUT poetická hra	sk. B/1

Malá scéna Mahenova divadla

10. so 15.00–16.00	Václav Renč PERNÍKOVÁ CHALOUPKA pohádka pro děti od 3 let
17. so 15.00–16.00	Rostislav Pospíšil JAK SI SPOLU HRÁLI pohádková féerie pro děti od 3 do 8 let
24. so 15.00–16.00	Josef Kainar ZLATOVLÁSKA pohádka pro děti od 3 let

Divadlo Reduta

4. ne 19.00–21.15	Arnold Schönberg / Fryderyk Chopin / Libor Vaculík ÚPLNÉ ZATMĚNÍ tanečně-činoherní drama	Pro diváky starší 15 let
13. út 19.00–21.45	Martin McDonagh OSIŘELÝ ZÁPAD drsná komedie	
15. čt 19.00	Agentura Harlekýn s.r.o.: Morris Panych MOJE TETA, TVOJE TETA... Účinkují: V. Postránecký, L. Švormová / N. Jiránková	
17. so 19.00–21.15	Arnold Schönberg / Fryderyk Chopin / Libor Vaculík ÚPLNÉ ZATMĚNÍ tanečně-činoherní drama	sk. Reduta Pro diváky starší 15 let
18. ne 19.00–21.00	Jean-Claude Carrière TERASA komedie	
19. po 19.00–20.30	Rainer Werner Fassbinder HOŘKÉ SLZY PETRY VON KANTOVÉ činohra	
20. út 19.00–20.30	Lars Norén DĚMONI činoherní koktejl silných emocí	Pro diváky starší 15 let
22. čt 19.00–21.00	ZA OPERETOU KOLEM SVĚTA zábavná výpravná féerie	
23. pá 19.00–21.00	ZA OPERETOU KOLEM SVĚTA zábavná výpravná féerie	
24. so 19.00	Divadlo Ungelt VÍTEJ, LÁSKO recitál Marty Kubišové	

25. ne 19.00	Divadlo šansonu ČESKÝ ŠANSON II Účinkují: Z. Jandová se skupinou Z. Merty, H. a P. Ulrychovi, S. Jányová
26. po 19.00–20.20	Ludvík Kundera HRA O JANÁČKOVI činohra
28. st 19.00–21.15	Arnold Schönberg / Fryderyk Chopin / Libor Vaculík ÚPLNÉ ZATMĚNÍ tanečně-činoherní drama

Pro diváky starší 15 let

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA!**Prosíme vás, respektujte začátek představení. Po něm již nikdo nebude vpuštěn do hlediště.****PŘEDPRODEJ VSTUPENEK V HOTOVOSTI A NA PLATEBNÍ KARTY:**

Vstupenky lze, není-li určeno jinak, zakoupit měsíc před představením
 – v administrativní budově NDB, Dvořákova 11, tel.: 542 158 183–4,
 v pracovní dny od 8.00 do 17.30 hodin, v sobotu od 9.00 do 12.00 hodin
 – v Redutě, Zelný trh 4, tel.: 542 424 560, v pracovní dny od 10.00 do 14.00 hodin.

JEN V HOTOVOSTI: hodinu před představením v pokladnách divadel

a v Infocentru: Dům pánů z Lipé, nám. Svobody, tel. 532 292 222, v pracovní dny od 8.00 do 20.00,
 o víkendu od 9.00 do 18.00 hodin

Janáčkovovo divadlo

1. čt 19.00–21.25	Adolphe Charles Adam / Vasilij Medveděv KORZÁR romantický balet	
4. ne 17.00–19.00	Bogdan Pawlowski / Witold Borkowski SNĚHURKA A SEDM TRPASILÍKŮ baletní pohádka	sk. F Hudba ze záznamu
5. po 19.00–21.40	Giuseppe Verdi LA TRAVIATA opera	sk. A/1, A/2
6. út 19.00–21.00	Aram Chačaturjan / Jiří Kyselák SPARTAKUS balet	sk. BA
7. st 19.00–22.00	Georges Bizet CARMEN opera	
8. čt 19.30	KONCERT FILHARMONIE BRNO	Předprodej vstupenek: FB, Besední ul.
9. pá 19.30	KONCERT FILHARMONIE BRNO	Předprodej vstupenek: FB, Besední ul.
10. so 19.00–21.30	Sergej Prokofjev / Zdeněk Prokeš ROMEO A JULIE romantický balet	
11. ne 19.00	Koncert Taneční konzervatoře Brno	
13. út 19.00–22.00	Bedřich Smetana PRODANÁ NEVĚSTA opera	
16. pá 19.00	Johann Strauss CIKÁNSKÝ BARON klasická opereta	sk. JD premiéra PREMIÉRA
17. so 19.00	Johann Strauss CIKÁNSKÝ BARON klasická opereta	sk. E/1, E/2
18. ne 18.00	Klub přátel opery a baletu	
19. po 19.00	Johann Strauss CIKÁNSKÝ BARON klasická opereta	
20. út 19.00–21.00	Léo Delibes / Bronislav Roznos SYLVIE současně romantický balet	
21. st 19.00–21.45	Leoš Janáček JEJÍ PASTORKYŇA opera	sk. B/1, B/2
22. čt 19.30	KONCERT FILHARMONIE BRNO	Předprodej vstupenek: FB, Besední ul.
23. pá 19.30	KONCERT FILHARMONIE BRNO	Předprodej vstupenek: FB, Besední ul.
24. so 19.00–21.25	Adolphe Charles Adam / Vasilij Medveděv KORZÁR romantický balet	sk. PS/1, PS/2
25. ne 17.00	Johann Strauss CIKÁNSKÝ BARON klasická opereta	sk. C
26. po 19.00–21.45	Giacomo Puccini TOSCA opera	

28. st 19.00	Hostování baletního souboru Deutsche Oper am Rhein Düsseldorf / Duisburg: Felix Mendelssohn-Bartholdy / Youri Vámos SEN NOCI SVATOJÁNSKÉ představení v rámci projektu Taneční most/Tanzbrücke	
29. čt 18.00–20.00	Aram Chačaturjan / Jiří Kyselák SPARTAKUS balet	
30. pá 19.00	AMADEUS koncert A Dur Nikolaj Rimskij-Korsakov MOZART A SALIERI opera Wolfgang Amadeus Mozart REQUIEM scénické provedení	Jediné uvedení programu, s nímž Janáčkova opera absolvovala úspěšné turné v Japonsku.
31. so 18.00–21.00	Bedřich Smetana PRODANÁ NEVĚSTA opera	

Janáčkova opera vystoupí 23. března 2007 v Praze na festivalu Opera 2007 s inscenací Její pastorkyňa.

Mahenovo divadlo

3. so 18.00–20.30	Josef Kajetán Tyl STRAKONICKÝ DUDÁK národní báchorka	
5. po 19.00–21.20	Agatha Christie PAST NA MYŠI detektivní hra	Cena diváka 2004
6. út 19.00–21.20	Georges Feydeau TAKOVÁ ŽENSKÁ NA KRKU komedie	
7. st 19.00–21.30	Vítězslav Nezval MANON LESCAUT poetická hra	
8. čt 19.00–22.00	Bertolt Brecht MATKA KURÁŽ A JEJÍ DĚTI činohra	
9. pá 19.00–21.20	Reginald Rose DVANÁCT ROZHŇEVANÝCH MUŽŮ soudní drama	
10. so 18.00–19.30	Hans Christian Andersen SNĚHOVÁ KRÁLOVNA ledová pohádka	Naposledy v této sezoně
12. po 19.00	Federico García Lorca KRVAVÁ SVATBA činohra	
13. út 19.00–21.20	Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais FIGAROVA SVATBA komedie	
14. st 19.00–21.30	William Shakespeare JAK SE VÁM LÍBÍ komedie	sk. R
15. čt 19.00–21.20	Molière ŠKOLA ŽEN komedie	sk. BČ Cena diváka 2005
17. so 18.00–20.30	Jan Drda DALSKABÁTY, HŘIŠNÁ VES aneb ZAPOMENUTÝ ČERT pohádková komedie	
18. ne 18.00	Orientální taneční show ISIS Přehlídka brněnských tanečních škol orientálního břišního tance	www.hi-isis.cz
19. po 10.00–12.30	Jan Drda DALSKABÁTY, HŘIŠNÁ VES aneb ZAPOMENUTÝ ČERT pohádková komedie	

Program NDB – březen 2007

20. út 19.00–21.40	William Shakespeare VESELÉ PANIČKY WINDSORSKÉ komedie	
21. st 19.00–21.20	Georges Feydeau TAKOVÁ ŽENSKÁ NA KRKU komedie	sk. OČ
22. čt 19.00–21.20	Reginald Rose DVANÁCT ROZHŇEVANÝCH MUŽŮ soudní drama	
23. pá 19.00	Robert Thomas OSM ŽEN činohra	sk. MD premiéra PREMIÉRA
24. so 19.00	Robert Thomas OSM ŽEN činohra	sk. D
26. po 19.00	Robert Thomas OSM ŽEN činohra	sk. ČP
27. út 18.00	Federico García Lorca KRVAVÁ SVATBA činohra	sk. SP
28. st 19.00–21.30	Vítězslav Nezval MANON LESCAUT poetická hra	
30. pá 19.00–21.20	Molière ŠKOLA ŽEN komedie	sk. A/2 Cena diváka 2005
31. so 17.00–19.30	Josef Kajetán Tyl STRAKONICKÝ DUDÁK národní báchorka	sk. RP

Malá scéna Mahenova divadla

3. so 15.00–16.00	Václav Renč PERNÍKOVÁ CHALOUPKA pohádka pro děti od 3 let
10. so 15.00–16.00	Rostislav Pospíšil JAK SI SPOLU HRÁLI pohádková féerie pro děti od 3 do 8 let
17. so 15.00–16.00	Josef Kainar ZLATOVLÁSKA pohádka pro děti od 3 let

Divadlo Reduta

2. pá 19.00–20.45	Zuzana Lapčíková / Hana Litterová BALADY taneční divadlo	Pro diváky starší 15 let
4. ne 19.00	Divadlo Semafor ŽIVOT JE NÁHODA V OBNOŠENÝ VESTĚ Muzikálové leporelo písní J. Ježka a J. Šlitra	
7. st 19.00–20.30	Rainer Werner Fassbinder HOŘKÉ SLZY PETRY VON KANTOVÉ činohra	
8. čt 19.00–21.45	Wolfgang Amadeus Mozart KOUZELNÁ FLÉTNA singspiel o dvou dějstvích	sk. Reduta
9. pá 19.00–21.45	Wolfgang Amadeus Mozart KOUZELNÁ FLÉTNA singspiel o dvou dějstvích	
10. so 19.00–21.00	Jean-Claude Carrière TERASA komedie	

12. po 19.00	Divadlo Ungelt: Joe Penhall LÁSKA A POROZUMĚNÍ	Hrají: M. Delišová nebo L. Rybová, D. Švehlík, R. Krajčo
13. út 19.00–20.20	Ludvík Kundera HRA O JANÁČKOVI činohra	
16. pá 19.00–20.30	Lars Norén DĚMONI činoherní koktejl silných emocí	Pro diváky starší 15 let
17. so 19.00–21.45	Martin McDonagh OSIŘELÝ ZÁPAD drsná komedie	
18. ne 19.00–20.45	Zuzana Lapčíková / Hana Litterová BALADY taneční divadlo	Pro diváky starší 15 let
20. út 19.00	Divadlo Metro: Claude Magnier OSKAR konverzační komedie	Účinkují: J. Vyskočil aj.
22. čt 19.00	Komorní opera Orfeo Brno: G. P. Telemann VDAVEKCHTIVÁ KOMORNÁ (PIMPINONE) žertovná operní komedie	
25. ne 19.00	Divadlo šansonu ČESKÝ ŠANSON III	Účinkují: M. Kubišová, B. Frídl, B. Mann
26. po 19.00–21.15	Arnold Schönberg / Fryderyk Chopin / Libor Vaculík ÚPLNĚ ZATMĚNÍ tanečně-činoherní drama	Pro diváky starší 15 let
27. út 19.00–21.00	ZA OPERETOU KOLEM SVĚTA zábavná výpravná féerie	
28. st 19.00–21.00	ZA OPERETOU KOLEM SVĚTA zábavná výpravná féerie	
29. čt 18.00–20.45	Martin McDonagh OSIŘELÝ ZÁPAD drsná komedie	VYPRODÁNO

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA!

Prosíme vás, respektujte začátek představení. Po něm již nikdo nebude vpuštěn do hlediště.

PŘEDPRODEJ VSTUPENEK V HOTOVOSTI A NA PLATEBNÍ KARTY:

Vstupenky lze, není-li určeno jinak, zakoupit měsíc před představením
– v administrativní budově NDB, Dvořákova 11, tel.: 542 158 183–4,
v pracovní dny od 8.00 do 17.30 hodin, v sobotu od 9.00 do 12.00 hodin
– v Redutě, Zelný trh 4, tel.: 542 424 560, v pracovní dny od 10.00 do 14.00 hodin.

JEN V HOTOVOSTI: hodinu před představením v pokladnách divadel
a v Infocentru: Dům pánů z Lipé, nám. Svobody, tel. 532 292 222, v pracovní dny od 8.00 do 20.00,
o víkendu od 9.00 do 18.00 hodin

Dům vína MAXIMVS

Lidická 26, Brno

(Gaute centrum, bývalý dům nábytku Tusculum, naproti hotelu Slovan)

tel: 542215977, mobil: 737 045 959 e-mail: info@maximvs.cz, www.maximvs.cz

více informací na www.maximvs.cz

Dirigoval premiéru opery Z mrtvého domu Leoše Janáčka

V minulých letech se konaly orchestrální koncerty většinou na Stadioně. Nejvíce se mně líbil pan dirigent Břetislav Bakala. Upoutal mne vždy už při svém příchodu na pódium. Byl to krásný člověk s bohatou hřívou bílých vlasů. Později jsem se s ním sešla na Janáčkově akademii múzických umění v Brně, kde vyučoval na katedře skladby a dirigování. Břetislav Bakala se narodil 12. 2. 1897 v učitelské rodině ve Fryštáku u Holešova, kde získal hudební základy. Z kroměřížského gymnázia přešel do Brna, které ho okouzilo kulturním životem.

Studoval na Janáčkově varhanické škole, kterou absolvoval za tři roky s vyznamenáním. Do jeho života zasáhla první světová válka. V roce 1915 sloužil v Podgorici v Černé Hoře a prodělal tam těžký tyfus. V roce 1919 začal studovat na nově vzniklé konzervatoři v Brně a stal se jedním z jejích prvních posluchačů. Navštěvoval mistrovskou školu skladby u Leoše Janáčka, dirigování studoval u vynikajícího Františka Neumanna a klavírní hru u znamenitého pedagoga Viléma Kurze. Leoš Janáček mu dal nejprve potvrzení o návštěvě mistrovské školy a potom diplom tohoto znění: „Prospěch vynikající. Pan Bakala vyzná se výborně v psychologickém průběhu skladebním, v rozpoznávání podstaty formační a architektonické hudebního díla, v primitivismu skladebním lidové písně, tak i ve směrech výbojného soudobého skládání.“

V roce 1920 nastoupil Břetislav Bakala do Národního divadla v Brně jako korepetitor, pak se stal dirigentem a v divadle působil pět let. Učitel a šéf brněnské opery František Neumann svěřil svému žákovi řízení některých Smetanových oper – Prodané nevěsty, Hubičky, Dvou vdov i Tajemství. Dirigoval také Dvořákovu Rusalku, premiéru baletu Bohuslava Martinů Kdo je na světě nejmocnější, Janáčkovy Lašské tance. V roce 1925 odchází Břetislav Bakala do Spojených států amerických jako varhaník filadelfské katedrály. Později, v roce 1926, začíná významná kapitola v jeho životě. Nastupuje jako pianista, později jako kapelník vedle zkušeného dirigenta Jana Janoty v brněnském rozhlase. Začíná tak nezapomenutelná bakalovská éra.

Břetislav Bakala přijal na krátký čas spolupráci s operními dirigenty Antonínem Balatkou a Zdeňkem Chala-

Břetislav Bakala

balou (slavný triumvirát Bakala – Balatka – Chalabala).

Navázal na janáčkovskou tradici, kterou probíjával jeho učitel František Neumann. Dirigoval 12. dubna 1930 poslední Janáčkovu operu Z mrtvého domu a dokázal, že je znamenitým interpretem Janáčkových děl. Spolu se skladatelem Osvaldem Chlubnou upravil závěr opery a pomohl ojedinelému dílu k přijetí hudební veřejností. Dokladem toho je dopis významného brněnského muzikologa a přítele Břetislava Bakaly profesora Vladimíra Helferta, který mu

zaslal pět dní po premiéře: „Milý příteli, co nejsrdečněji Ti gratuluji k Tvému opravdově velikému dirigentskému činu, který jsi vykonal s Janáčkem. Tvá práce byla obrovská a nesena velkým nadšením a pietou. Již ty retuše a pak nastudování – to samo už dává svědectví o Tvém velkém činu. Ale nad jiné Tvůj výkon při premiéře byl vskutku velkolepý.“

Nesmíme zapomenout také na Bakalovu sbormistrovskou činnost. Byl dlouholetým dirigentem Vachova Sboru moravských učitelek a s tímto sborem absolvoval řadu koncertů doma i v zahraničí.

Sloučením Symfonického orchestru Československého rozhlasu a mladého Symfonického orchestru Kraje brněnského vzniklo 1. ledna 1956 nové symfonické těleso. Do jeho čela byl postaven právě Břetislav Bakala. Byl dirigentem, který spojoval vysokou hudební inteligenci s dirigentskou praxí, ukázněností a pílí. V čele Státní filharmonie Brno setrval do 1. dubna 1958, kdy v ranních hodinách náhle, uprostřed práce, odešel ze života.

S panem dirigentem Bakalou jsme se rozloučili 5. dubna 1958 v Besedním domě, v místě, kde stával na dirigentském stupínku a zkoušel s filharmoniky. Vzpomínám si, že na závěr zazněla árie Revírníka z opery Leoše Janáčka Příhody lišky Bystroušky v podání sólisty opery NDB Rudolfa Asmuse.

V Brně bylo jménem Břetislava Bakaly pojmenováno nejen nábřeží, které najdeme na Starém Brně na pravém břehu Svatky, ale také sál v Bílém domě na Žerotínově náměstí, kde se pořádají koncerty. A tak nadále zůstává v paměti jméno tohoto výjimečného umělce a ušlechtilého člověka.

Eva Šlapanská. Foto archiv NDB ■

KRÁLOVNA.cz

NEJLEPŠÍ
ONLINE
VYHLEDÁVAČ
LETENEK
NA ČESKÉM
INTERNETU

MILÁNO **380 Kč**
ŽENEVA **400 Kč**
BRUSEL **1 100 Kč**
A DALŠÍ

CENY JSOU TAM I ZPĚT A NEBSAHUJÍ POPLATKY

REZERVUJTE SI **LETENKY** NA
WWW.KRALOVNA.CZ

LETENKY ONLINE * UBYTOVANÍ ONLINE * POJIŠTĚNÍ ONLINE

17. BŘEZNA 2007
IRSKÝ DEN V REDUTĚ

kursy irského tance
pro děti i dospělé

ochutnávka
irské whiskey

čtení z irských
pohádek

představení
M. McDonagh Osiřelý západ

večerní ceilí s živou hudbou